

Négyezernél több vendéget várnak az eszperantó világkongresszusra

Kisházi Ödön, a Népköztársaság Elnöki Tanácsának helyettes elnöke, a Budapestre összehívott eszperantó világkongresszus fővédnöke hivatalában fogadta az MTI tudósítóját, aki tájékoztatást kért a július 31-én ünnepélyes megnyitótól kezdődő nemzetközi eseményről.

Valamennyi korábbi eszperantó világkongresszushoz nagyobb szabású lesz a budapesti találkozó — kezdte nyilatkozatát Kisházi Ödön, s nyomban hozzátette: — Örömmel mondhatom ezt, mert az összehasonlítás kezen ötven olyan világkongresszusra vonatkozik, amelyet 1905-től, a boulogne-sur-mer-i első eszperantó nemzetközi találkozó óta tartottak számos ország fővárosában.

Négyezernél több vendég érkezését várjuk hivatalosan, tehát az Egyetemes Eszperantó Szövetség (UEA) rotterdami központjában felvett jelentkezések alapján. Több száz eszperantista turistaként jön hozzánk. Így a létszám hozzávetőlegesen 5000-re alakul. Körülbelül fele-fele arányban érkeznek a vendégek a szocialista országokból, illetve nyugati államokból meg más kontinensekről. Az eddigi „legnépesebb” világkongresszusra, amely Nürnbergben volt,

Kisházi Ödön nyilatkozata

„csak” 3800-an gyűltek össze az eszperantó hívei.

Elismeréssel kell szólnom arról a sokirányú és alapos előkészítő munkáról, amelyet a Magyar Eszperantó Szövetség és a rendező bizottság végzett — körülbelül egy esztendőn át — a budapesti világkongresszus sikeréért Glauco Pompilióval együttműködésben, az állami vezetés és a társadalmi szervezetek, a szakszervezetek messzemenő támogatásával. Elmondhatom: minden állami és társadalmi vezetőnél megértésre találtak az eszperantisták.

Menetrend-pontosságú programjegyzéket állított össze a rendezőbizottság, s a listát rögtön a megérkezés-kor minden részvevő kézhez kapja. Augusztus 6-ig bezárólag, tiszta eseményidőt számítva, összességében 120 óras műsor készült, mégpedig olyanformán, hogy a kongresszusi hét nem egy napján párhuzamosan zajlanak a rendezvények, választ-hat tehát ki-ki tetszése szerint.

A nyelvi nemzetköziség elősegítésével, ezáltal a népek barátságának elmélyítésével járul hozzá Magyarország is az országhatáron átvéló eszperantó eszme hirdetéséhez, terjesztéséhez. (MTI)

Eszperantó ifjúsági világkongresszus Pécsen

Pécsen tartja 22. ülését az Eszperantó ifjúsági világkongresszus. A találkozóon több mint 20 ország mintegy 900 eszperantista fiatalja vesz részt. A ma kezdődő és július 30-ig tartó találkozó gazdag programmal várja vendégeit. Az ünnepélyes megnyitót ma délután tartják Pécsen a szabadtéri színpadon. Közös

lampionos felvonulás, kirándulások, üzem-, gyárlátogatások, futballmeccs, nemzetközi esztrádműsor szerepel a programban, valamint különböző művészeti csoportok eszperantó nyelvű előadásai, sőt „Miss Eszperantó” választása is.

A dolgozók színe-java

Újonnan jelentkezett munkások találkozója

Több mint nyolcvan fiatal férfi és nő, csaknem negyven szesedi munkahely dolgozója jött össze tegnap délután a városi pártbizottság tanácstermében, hogy megismerkedjen a munkásörökséggel, szervezetével, feladataival és rendeltetésével. S mivel első ízben került így össze ez a nyolcvan ember, egymással is ez alkalommal ismerkedtek meg.

A szegedi Gera Sándor munkásörökségi tagjai sorába jelentkeztek valamennyien, azok helyére, akik szolgálati idejük leteltével, vagy idősebb koruk miatt már leszereltek és tartalékállományba kerültek. A munkahelyi pártszervezetek javaslati alapján párttagok, KISZ-tagok, a különböző társadalmi szervezetek legjobb aktivistái kerülnek most majd be a munkásörökségbe, miután sikeresen részt vesznek a hat hónapig tartó előkészítésben.

Kelemen Sándor zászlóaljparancsnok a munkásörökség létrejöttének körülményeiről, az ellenforradalom utáni konszolidációban, s azóta a belső rend megszilárdításában betöltött szerepéről beszélt. Ismertette a szegedi munkásörökségi fejlődését, s azt, hogy a munkások a szocializmust építő munkájukban a legjobb harcosai. Az üzemek dolgozói között az utóbbi időben egymásután alakultak szocialista címért versenyző munkásbrigádok, a zászlóalj tagjainak jelentős része kapott idén is kiváló dolgozó kitüntetést.

Nagy Ilona a textilmunkások dolgozója 1962 óta. Kilenec éve KISZ-tag, s levezetőként középiskolai tanulmányokat folytat. Szülei a felszabadulás óta párttagok, s ő példájukat követi, amikor munkás akar lenni. „Az ellenforradalom alatt születtem kommunista voltuk miatt zaklatták, én nem szeretnék még egyszor olyan helyzetbe kerülni. Ezért leszek munkás” — mondja. Varga János az újszegedi kendergyárban segédmunkás. Tíz éve párttag. 1956-ban a karhatalom tagiaként védte a munkáshatalmat. Vezetője, Meleg Ferenc, régi munkás. Beszélgetéseikben sokszor esik szó a munkásörökségről. S a többi mind, aki vállalta a feladatokat, a kiképzéssel és a szolgálati beosztással járó nehézségeket alapos megfontolás után, komoly elhatározásból állt a sorba, hogy örökre legyen a népi hatalomnak. Velük, a most megkezdődött előkészítésen frissíteni, erősödni fog a párt önkéntes, fegyveres testülete.

K. J.

JOBB A VALÓDINÁL

Műszalak a kenderfeldolgozó iparban

A textilipar fejlődésére a mesterséges szálak anyagok, főként a szintetikus szálak anyagok felhasználásának gyors térhódítása is jellemző már. Nem kivétel ebben a Kenderfonó-, és Szövőipari Vállalat sem. Ez az irányzat már a második öt éves terv idején jelentkezett: míg a kenderszövetekhez felhasznált fonalak mennyisége 1960-hoz képest 1965-ben 27,5 százalékos volt, a mesterséges szálfonalak mennyisége több mint két és félszeresére emelkedett. A mesterséges szálak anyagok két nagy csoportját használja fel a gyár. Az egyik a természetes alapanyagú, nagy szilárdságú műselyem fonál, melyből 2,7-szer többet dolgoznak fel, mint 1960-ban, a másik csoportba a szintetikus fonalak tartoznak, melyekből a felhasználás mértéke 2,4-szeresre emelkedett.

Könnyű és tartós

A múlt évben kezdtük meg a kísérleti fonásokat a hazai előállított polyamid szintetikus műszál felhasználására. A cél: megfelelően fonható és szőhető szintetikus szállal kevert kenderfonalak, valamint tiszta szintetikus fonalak előállítása. Tavaly 4,4 tonna szálát használtunk fel. A harmadik öt éves terv első évében, 1966-ban, ennek több mint hatszorosa, 30 tonna feldolgozását irányoztuk elő.

A kísérleteket a pécsi és a szegedi kenderfonoda végezte, s kettőre alapfonal üzemszerű gyártásának fel-

Az együttműködés új útjai

A Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsában, a különböző bizottságokban és vezető szervekben folyik az európai szocialista országok új öt éves tervének összehangolása. Már készen állnak azonban azok a döntések is, amelyek a munka befejezése után újra napirendre tűzik az egyes tagországok fejlesztésének távlati — tehát 1970 utáni problémáit.

Ez a hatalmas munka már önmagában is jelzi, hogy a KGST országai milyen nagy utat tettek meg a nemzetközi szocialista gazdasági együttműködés fejlesztésében. A gazdasági szervezés és együttműködés eredményeinek alapvető anyagi bázisa természetesen a szocialista országok gyors gazdasági fejlődése. Az utóbbi másfél évtizedben ezek az országok 370 százalékkal növelték ipari termelésüket a tőkés világ 110 százalékos növekedésével szemben. 1965-ben a KGST-országok 700 millió kilowattóra villamosenergiát, jóval több mint egymillió tonnát szén, több mint 250 millió tonna olajat és 120 millió tonna acélt termeltek.

Együttműködésük fejlődésének legközvetlenebb mutatója természetesen az egymás közötti külkereskedelem fejlődése — amely a KGST-országok ipari növekedésénél is nagyobb ütemben fejlődött. 1965-ben a KGST-országok közötti árucseréértéke körülbelül ötször akkora volt, mint másfél évtizeddel ezelőtt.

A KGST fejlődésének az utóbbi években kibontakozó új vonásai közül azonban éppen az a legjelentősebb, amelynek lényege a kétoldalú kapcsolatok fokozatos kiegészítése a többoldalú gazdasági kapcsolatokkal és a nemzetközi termelési együttműködéssel. Ez ter-

mészetesen nem azt jelenti, hogy a külkereskedelem hátterbe szorul, — hanem azt, hogy előtérbe kerülnek a nemzetközi szocialista munkamegosztás fejlettebb formái. Eppen ezért időszerű megvizsgálni a jelenleg működő szocialista kollektív gazdasági szervek tevékenységét, miután ez alkotja a KGST munkájának gazdaságpolitikailag leghaladóbb elemét.

Igen nagy jelentősége van ezek sorában az európai szocialista országok közös energiahálózatának, amelynek központi elosztó állomása Prágában működik. Az energiahálózat ilyen nemzetközi kihasználása lehetővé teszi a villanyenergia felesleg átirányítását azokba az országokba, amelyeknek az adott időpontban legnagyobb szükségük van rá. Így stabilabbá vált az európai szocialista országok villanyenergia ellátottsága, jelentősen növekedett az erőművek kapacitásának kihasználási foka és a kisebb erőforrásokkal rendelkező országok számára is lehetővé vált a gazdaságilag jobb hatások, nagyobb méretű erőművek építése. (Érdemes egyébként megjegyezni, hogy az európai villamosenergia termelés történetében első és egyedülálló lépés volt a közös erőműrendszer prágai központjának létrehozása.)

Röviddel ezelőtt ünnepelte megszervezésének egy éves évfordulóját a KGST-országok két igen fontos nemzetközi ipari szervezete, az Intermetall és a golyócsapágy-gyártás összehangolására létrehozott organizáció. Alig egy éves munka után megállapítható, hogy mindkettő igen jelentős eredményeket ért el. Az Intermetall megtette az első hatáson lépéseket a nemzetközi együttműködés új formáinak kialakítására a fémtermelésben, s a különböző

fémipari termékek gyártásának összehangolásában. Közvetlen célul tűzte ki az eredmények alapján a fémhenger-művek optimális nemzetközi programjainak kidolgozását. A maga területén hasonlóan komoly eredményeket ért el a golyócsapágygyártás nemzetközi megszervezésére alakult szervezet. Az első eredmény az volt, hogy gyorsan fokozódott a specializálódás az egyes országok között. Magyarországon például a nemzetközi együttműködés erősödésével két-harmadával tudta csökkenteni az előállított típusok számát, ami a gyártási költségek gyors csökkentéséhez vezetett. Az 1966–70-es évekre a szervezet már teljesen kidolgozott specializálási ajánlásokat nyújt át az egyes KGST tagállamoknak, amelynek alapján a termelési költségek további 11–15 százalékkal csökkennek.

Különösen fontos helyet foglal el a KGST nemzetközi szerveinek sorában a közös vasúti kocsipark, amely kétszázötven tevékenysége alatt jelentősen hozzájárult a nemzetközi vasúti teherszállítás racionalizálásához. Hogy fogalmat alkossunk ennek gazdasági jelentőségéről, elég megemlíteni, hogy körülbelül száz-ezer vasúti kocsit bocsátottak a KGST-országok a közös kocsipark rendelkezésére, amelyek együttes szállítási kapacitása mintegy 100 millió tonna. A közös kocsipark felállítására megteremtette a feltételeket a teherszállítás csökkenésére, a szállítási kapacitás teljes kihasználására. Mindennek óriási jelentősége van a szocialista országok gazdasági együttműködése szempontjából. Hiszen a vagonok üresjáratának egyetlen százalékos csökkentése egymillió tonnával növeli évenként a szállítható javak mennyiségét.

Különleges szerepet tölt be a KGST-országok nemzetközi gazdasági szervezeteinek sorában a KGST szabványügyi intézet, amelynek döntő szerepe van a hosszúléjárati sokoldalú gazdasági együttműködés további megszervezésében. Az intézet most dolgozza ki a legfontosabb ipari termékek KGST szabványaira vonatkozó alapelveket, különös tekintettel a legfontosabb vegyipari, gépipari és fémipari termékekre.

Az említett, többoldalú együttműködés alapján álló KGST-szervezeteken kívül számos olyan nemzetközi szervezet működik a KGST keretében, amely kétoldalú termelési együttműködésen alapul. Ilyen például az immár hetedik éve működő, Magyarország és Lengyelország által szervezett Haldox, a lengyelországi szén meddőhányók hasznosítására, vagy az 1964-ben létrehozott bolgár–magyar Iranszmas, a belső üzemi szállítást megkönnyítő gépek közös tervezésére stb.

A felsorolt vázlatos példák is jelzik, hogy a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsának munkáját egyre inkább a termelés specializálásának magas foka, s ettől elválaszthatatlanul a termelés nemzetközi kooperációjának előtérbe kerülése jellemzi.

Magától értetődik, hogy a KGST-re éppen a fejlődés rendkívüli gyorsasága és bonyolultsága miatt ilyen nehéz feladatok hárulnak. Ezenkívül újabb és újabb problémák kell megoldani. Az utóbbi időszak eredményei azonban jelzik, hogy a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa sikeresen lépett be működésének új, magasabbrendű, nemzetközi termelési együttműködés által jellemzett szakaszába.

G. E.

Bővül a gyermek- és ifjúságvédelmi intézmények hálózata

A művelődésügyi tárca a harmadik öt éves terv időszakában több mint 270 millió forint felhasználását irányozta elő gyermek- és ifjúságvédelmi célokra. Ebből az összegből építik meg többek között Komáromban a 320 gyermek befogadására alkalmas új otthont. Mintegy 14 millió forint költséggel bővítik az abonyi és kaposvári gyermekotthonokat. A tervidőszak végén megkezdik a miskolci gyermekotthon építését, ahol szintén 320 arra rászorulóknak tudnak majd helyet adni. Debrecenben 150 személyes új gyógypedagógiai intézet létesül, engedélyezett látogató gyermekek számára, száz helyvel bővítik Vácott a süketnémák intézetét.

Jelentős összegeket fordít a tárca a harmadik öt éves terv idején már működő javító-nevelő intézetek, illetve ifjúsági otthonok bővítésére, korszerűsítésére. Ilyen jellegű munkát végeznek Eszter-

gomban, Kaloosán, Aszódon, Szegeden és Rákospalotán, Zala megyében pedig új gyermekvédelmi intézmény építését készítik elő, ahol szőzhatvanan jutnak majd otthonhoz. Építéscsoportosítással Budapesten és Nyíregyházán mintegy hatszáz gyermek elhelyezésére biztosítanak lehetőséget a következő öt esztendőben. Már működő gyermek- és ifjúságvédelmi otthonok felszerelésének, berendezésének korszerűsítésére, továbbá egy-két megvalósuló gyermekotthon folyamatban levő bővítésére a tervidőszak alatt mintegy 60 millió forintot költenek.

Összességében a harmadik öt éves terv végrehajtásánál a gyermek- és ifjúságvédelmi intézményekben újabb, több mint kétezer ráutalhat tudnak elhelyezni. Ezenkívül az említett intézetekhez egyidejűleg csaknem 30 tanelemből és körülbelül 40 pedagóguslakás építését tervezik.